

Bitka koju je Tito strogo krio: etnike je 1945. uništio HOS!

Date 31/01/2017

Views 8159 By admin

Autor [Croative News Staff](#)

NAPOMENA: lokacija „Ljeve e“ je na drugoj lokaciji negdje u sredini na slici

Što je to bilo na Ljeve e polju, nismo nikad čuli za veliku bitku ustaša i etnika? – uslijedili su višestruki upiti naših čitatelja nakon što smo u “Slobodnoj” objavili pregled rehabilitacija etničkih vođa i nacističkih suradnika na srpskim sudovima zadnjih godina, većinom pogubljenih nakon 1945. zbog ratnih zločina, od kojih je nekolicina likvidirana u ustaškom zarobljeništvu nakon bitke na Ljeve e (Ljeve a, Ljeve a) polju kod Banje Luke neposredno prije završetka Drugoga svjetskog rata.

Smutljivi Draža

U komunističkoj Jugoslaviji bitka kod Ljeve e polja nije se spominjala tako da su povijesni izvori crno-bijeli, ustaški ili etnički, a vrlo često se u historiografiji isticalo kako su etnici u ratu surađivali s ustašama. Ovo zadnje nije potpuno pogrešno jer su etnici kao sljednici regularne vojske Kraljevine Jugoslavije sve do 1944. godine uživali potporu zapadnih saveznika, prije svega Velike Britanije, u koju se sklonila obitelj **Karađorđevića**, te SAD-a, premda su gotovo cijeli rat proveli na koljačkim pohodima protiv civila uz logističku potporu talijanskih fašista i njemačkih nacista; po završetku rata kratko surađuju i s partizanima te samo u pojedinim slučajevima s ustašama u Bosni i Hercegovini.

etnici su naj eš e ratovali protiv partizana i ustaša, znali su se sukobljavati i s Nijemcima, a s Talijanima nikada. Zapravo su u etiri ratne godine ratovali protiv svih i sura ivali sa svima, pa u tome vjerojatno treba tražiti i razlog dugogodišnje potpore antifašisti kih saveznika, jer je štab njihova enerala **Draže Mihailovi a** jedno mislio, drugo izvještavao, a tre e radio.

Ipak, u poslijeratnoj historiografiji kao kona an slom etni ke vojske spominjala se bitka s partizanskim jedinicama na **Zelengori, koju emo tako er pojasniti, a nikad Lijev e polje**, premda su te dvije bitke zapravo bile in kona nog razaranja etni ke sile na zapadu i na istoku ratišta. U sredini, tako er u Bosni, ostao je Mihailovi s neznatnim snagama, te je 1946. u akciji Ozne uhva en te u srpnju, nakon su enja, strijeljan.

Jalovi planovi

Toga travnja 1945., kad se odigrala bitka na Lijev e polju, poraz njema kog Tre eg Reicha i saveznika potpuno je izvjestan. **Josip Broz** od ljeta 1944. ima snažnu potporu antifašisti ke koalicije, partizanska vojska je od jeseni 1944. u Dalmaciji, a uz pomo Crvene armije oslobodila je Beograd i probijala srijemski front. **Vodstvo NDH u Zagrebu nema nikakve suvisle ideje o budu nosti njihove marionetske države, blude o predaji zapadnim saveznicima, a domobrani masovno bježe u NOVJ.**

Bitka na Lijev e polju, ‘drugo Kosovo za Srbe’

Paveli zbog toga spaja Ustašku vojnici i Hrvatsko domobranstvo u jedinstvene Hrvatske oružane snage. etnici ve nagrizeni borbama u Srbiji povla e se u sjeveroisto nu Bosnu, sad ve prepušteni sebi, jer se kralj **Petar** na pritisak Britanaca okrenuo Titu.

Mihailovi je pokušavao još u Kruševcu svoje snage “prisajediniti” Crvenoj armiji, ali je nakon Brozove intervencije ovaj plan propao i etnici se izmi u, a eneral sniva o iskrcavanju saveznika na jadranske obale koji bi u njegovim vizijama uz pomo etnika udarili na partizane u Srbiji. ak planira ponuditi Hrvatima i Slovencima stvaranje trojedine vojske za borbu protiv komunista.

Otpor eneralu

I postrojbe vojvode **Pavla uriši a** poražene su u Crnoj Gori, pa se i on po etkom prosinca 1944. povla i prema bosanskim planinama. Mihailovi poziva etni ke vojvode da mu se pridruže u Bosni sa svojim vojskama i javlja im da ih o ekuje sa sto tisu a etnika spremnih za borbu.

Tako i Pavle uriši stiže sredinom velja e na eneralov poziv do planine Trebave u sjeveroisto noj Bosni. S njim je oko sedam tisu a etnika pod oružjem te oko tri tisu e ranjenika, tifusara i obitelji vojnika. Prvi uriši ev šok uslijedio je kad ga je Draža do ekao u selu Kožuhe ne sa stotinu, nego tek s desetak tisu a etnika, ve inom prisilno mobiliziranih srpskih seljaka, a Mihailovi im je i dalje govorio o povratku u Srbiju i dizanju narodnog ustanka o ekuju i “promjenu smjera” zapadnih saveznika.

uriši i dio zapovjednika usprotivio se i predlažu probijanje prema Sloveniji, gdje su njema ki nacisti ve sklonili etnike popa **uji a** i ljoti evce iz Dobrovolja kog korpusa, omogu ivši im prolaz preko teritorija NDH.

Dio etni kih vo a pristao je uz uriši evu ideju i prijedlog su iznijeli Mihailovi u koji ga odbija, ali nakon nekoliko dana inzistiranja otpušta ih i poru uje neka idu kamo žele. Nakon raskola uriši u se pridružuju **Zaharija Ostoji**, zapovjednik isto nobosanskih etnika, **Petar Ba ovi**, šef hercegova kih etnika, te štapski asnici **Luka Baleti** i **Mirko Lalatovi**, ali i **Dragiša Vasi**, prijeratni književnik i odvjetnik, a u ratu Dražina desna ruka i ideolog ravnogorskog pokreta.

Kre u na zapad s **oko 17 tisu a etnika**, ra unaju i kako e se kroz bosanskohercegova ki prostor NDH provu i na zagovor crnogorskog politi ara **Sekule Drljevi a**, prethodno jugounitaristi kog opredjeljenja, koji je za vrijeme rata zagovarao crnogorsku kraljevinu pod talijanskim protektoratom.

Ustaški oklopni sklop je punom brzinom ušao u **Doline**, etnici su po eli bezglavo bježati

I on se našao u Zagrebu 1944., gdje osniva Crnogorsko narodno vije e, jedan oblik vlade, kojoj je za “ozbiljnost” nedostajala vojna sila. Nju mu je ponudio uriši : crnogorski etnici e postati Crnogorska

narodna vojska pod Drljevićevim vrhovništvom i Perišićevim zapovjedništvom, a zauzvrat će od vlasti NDH ishodovati slobodan prolaz na zapad i smjestiti ranjenike u bolnicu u Staroj Gradiški, a u planu je bilo i ujedinjavanje Pavličićeve i Drljevićeve vojske u borbi protiv partizana.

Masovna predaja

Drljević je od vojvode Perišića zatražio da sporazum objavi svojim etnicima, no on to nije učinio. Kada je Mihailović doznao za sporazum, proglasio je Perišića izdajnikom kralja i naroda, oduzeo mu čin i zatražio da ga se privede na vojni sud. Mihailović je za Dražine namjere saznao Perišića, pokrenuo trupe i ne obavijestivši Drljevića krenuo na zapad, desnom obalom Save prema Lijevom polju, planirajući zauzeti Bosansku Gradišku, gdje bi se opskrbio namirnicama i nastavio prema Sloveniji.

Njegovo kretanje prate i vlasti NDH, ali i partizani. Ustaše su u paranoji jer pretpostavljaju da će Perišić krenuti na Zagreb i srušiti Pavličića, partizanski izvori bolje su obaviješteni i znaju da je Perišić otkazao poslušnost Dražiću i želi se dočepati Slovenije, dok etnici vjeruju kako radi sve u dogovoru s Mihailovićem i krenuo u susret američkim "saveznicima"! **Perišićevi etnici 30. ožujka prelaze Vrbas kod sela Razboj i udaraju na hrvatska sela Gornje Doline i Junuzovce, gdje kolju oko 2,5 tisuća civila, a stanovnici okolnih mjesta bježe.**

Etnici ne znaju da prema njima iz Banje Luke kreće u postrojbe NDH pod zapovjedništvom generala **Vladimira Metikoša**, s gotovo 28 tisuća vojnika, teškim naoružanjem i oklopnim vozilima. Oni kod **Dolina** napadaju 2. travnja etnički Sandžački i Drinski korpus te zarobljavaju Drljevićeva sljedbenika, crnogorskog kapetana **Mijukovića**, koji je ustaške vlasti obavijestio o namjerama etničke komande, stanju postrojbi i naoružanja.

Totalni potop etnika, "Drugo Kosovo" – u srazu s Hrvatskom vojskom

Iste noć i Crnogorci masovno bježe iz etničkih jedinica i predaju se hrvatskim snagama, a dan poslije zrakoplovstvo NDH izbacuje letke i poziva ostale Crnogorce da napuste Perišića. On, pokušavajući i "moralizirati" vojsku, daje strijeljati nekoliko crnogorskih oficira kako bi primirio ostale i zaustavio pobunu, no postiže suprotan efekt, nasilno mobilizirani Crnogorci sada u tisućama bježe na drugu stranu.

Kona ni obratun

S istoka je prema etnicima stizala Druga jugoslavenska armija, pa Perišić boje i se dvostrukog fronta odlučuje krenuti prema **Lijevom polju**, probijajući se kroz ustaške redove, gdje ih 4. travnja dočekuje 10-12 tisuća vojnika HOS-a, uz potporu oklopnjaka, pod zapovjedništvom generala **Marka Pavlovića**.

Ujutro 5. travnja etnici započinju frontalni napad na bunkere, no ustaše su pričekali da im se približe, a potom ih zasuli vatrom iz strojnica, minobacača i topova, **što etnicima nanosi ogromne gubitke.**

Perišić nudi pregovore, ali general Metikoš ga odbija, pa se noć 5. na 6. travnja etnici pokušavaju probiti u nekoliko napada, ali ih HOS-ovci odbijaju.

Etnici su već u rasulu, a 7. travnja pokušavaju amercima pobjeći i na desnu obalu Vrbasa, no i taj plan propada, a topništvo im ponovno nanosi velike gubitke. Istog dana započinje općinski napad na etnike ukopane oko **Razboja**. Etnici su okruženi sa svih strana te se predaju.

Dok Metikoš priprema konačni obratun, Perišić, Ostojić, Bačević i Lalatović planiraju s oko osam stotina ljudi preko Grmeča i Bihaća doprijeti do Slovenije. No, Metikoš pokrenuo je općinski napad kod **sela Razboja**, a na istočnoj obali Vrbasa šalje diverzante koji bi se trebali boriti s partizanima dok ne slome etnike, budući da je Druga jugoslavenska armija topovima tukla i po hrvatskim i po etničkim postrojbama.

Prema nepotvrđenim podacima, **tijekom bitke je poginulo i ranjeno sedam tisuća etnika**, pet tisuća ih je zarobljeno, a otprilike pet ih je tisuća dezertiralo. Etnik **Mihajlo Minić** je nakon rata opisao bitku, nazvanu "drugim kosovskim poljem", ovim riječima: "**Dolina Lijevog polja** odjekuje grmljavinom od eksplozija granata i ručnih bombi. Ustaški tenkovi breknu i seju vatru na sve strane. No se je pretvorila u dan."

etni ki zlo ini nad Hrvatima i Muslimanima u Bosni i Hercegovini tijekom Drugog svjetskog rata (1941.-1945.)

Nacisti su protestirali vlastima NDH zbog masovnog uništenja etni ke vojske na Lijev e polju jer su namjeravali zadnju liniju pri povla enju postaviti u Sloveniji, pri emu su ra unali i na etnike, ali kraj rata bio je preblizu, a **Hitlerov Reich** u kaosu.

Svi smaknuti

O Periši evoj predaji ustašama postoje barem dvije verzije: prema jednoj je uhva en dok se za vrijeme napada skrivao ispod nekih kola, a po drugoj, vjerojatnijoj, njegovu je kolonu 17. travnja presreo general Metikoš uru uju i mu (krivotvorena?) jamstva Sekule Drljevi a da se vrati u Crnogorsku narodnu vojsku i dobit e prolaz do Slovenije. uriši je pristao pa 20. travnja s oficirima i **tisu u i po etnika**, me u kojima su bili i Vasi , Ba ovi , Ostoji i Lalatovi , **kre e u Staru Gradišku, gdje su svi pobijeni nekoliko dana uo i kapitulacije Tre eg Reicha.**

Ali ni pobjednici ni ostali akteri ove bitke nisu preživjeli: general Metikoš, nekadašnji austrougarski pa jugoslavenski asnik, bio je jedan od predstavnika HOS-a koji je na Bleiburškom polju pokušao s Britancima pregovarati o predaji zapadnim saveznicima, no vra en je u Jugoslaviju, osu en na smrt i pogubljen 19. rujna 1945. godine, dok je general Marko Pavlovi okon ao život u svibnju 1945. samoubojstvom kod Klagenfurta, a Sekulu Drljevi a i suprugu iz osвете su zaklali prebjegli etnici u studenom 1945. u logoru za raseljene osobe u austrijskom Judenburgu.

Drugo ‘kosovsko polje’

etnik Mihajlo Mini je nakon rata opisao bitku, nazvanu ‘drugim kosovskim poljem’, ovim rije ima: ‘Dolina **Lijev a polja** odjekuje grmljavinom od eksplozija granata i ru nih bombi. Ustaški tenkovi brek u i seju vatru na sve strane. No se je pretvorila u dan.’

Do kraja skršeni na Zelengori

Jedna od posljednjih bitaka Drugoga svjetskog rata odvijala se na **Zelengori** 12. i 13. svibnja 1945. godine, kad je nakon sukoba s jedinicama Jugoslavenske armije **skršen etni ki pokret** i time je fakti ki prestao postojati, simboli no, upravo na podru ju Sutjeske, gdje su partizani u lipnju 1943. pretrpjeli strašne gubitke od ujedinjenih snaga sila Osovine, pokušavaju i se iz Srbije prebaciti u Bosnu i Hercegovinu.

Ovog puta su se etnici pokušavali probiti iz Bosne prema Sandžaku i Srbiji, gdje su namjeravali podignuti ustanak. **Do obra una je došlo na rijeci Jezernici, a nakon višednevnog okršaja etnici su potpuno razbijeni.** Ve ina visokih zapovjednika je poginula, jedan od rijetkih koji se izvukao je vojvoda Nikola Kalabi , a Draža Mihailovi se prikrio kod Višegrada, gdje je i uhva en na prolje e 1946. godine.

Drljevi eva ‘Crnogorska narodna vojska’

Crnogorska narodna vojska formirana je pri kraju rata na podru ju NDH, kao pokušaj da se od pripadnika etni kih postrojbi – pod vodstvom Sekule Drljevi a, koji se zalagao za samostalnost Crne Gore i uživao potporu NDH – sastavi vojska nezavisne Crne Gore. Nakon bitke na Lijev e polju, tijekom koje su na Drljevi ev poziv Crnogorci masovno napuštali etni ke jedinice, u Staroj Gradiški su sastavljene tri brigade, potom preseljene u Oku ane. **Kompletna CNV premještena je u Sloveniju, gdje su nakon kraja rata strijeljani na podru ju Zidanog Mosta**, manji broj je unova en u Jugoslavensku armiju, a nekolicina ih je uspjela pobje i u inozemstvo.

Izvor: [slobodna dalmacija](#)